

SLOVENSKI NAROD.

Imaja vsak dan sveček, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 80 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Državni zbor.

Na Dunaji, 16. novembra.

Generalna debata o državnem proračunu se je začela danes in bo najbrž dognana v prihodnjih dveh sejah. Stranke bodo gotovo s svojega stališča pojasnjevale politični položaj, vendar pa ni misliti, da bi se vsled te debate premenila parlamentarna konstelacija. — V današnji seji odgovarjali so ministri tudi na razne zanimive interpelacije.

Začetkom seje naznani predsednik, da se je posl. Nedella odpovedal mandatu, da torej odpade razprava o njegovi afëri.

Ministerski predsednik grof Taaffe odgovarja na razne interpelacije, mej njimi tudi na interpelacijo posl. Bortolija o izgredivih pri zadnjih občinskih volitvah v Pomjani, gledé katerih pravi, da je interpelant navedel mnogo neresničnostij, in da so bili izgredivi sodno kaznovani. Minister deželne brambe grof Welsersheimb odgovarja na interpelacijo posl. Tilscherja radi trpinčenja vojakov, trdeč, da so bile interpelantove pritožbe neresnične. Pravosodni minister grof Schönborn odgovarja na interpelacijo Plenerjevo gledé oprostive mizarskega pomočnika Bosaka, toženega, da je v Pragi streljal iz revolverja na nekatere pasante, ki so mej seboj nemški govorili. Minister pravi, da je bilo procesualno postopanje popolnoma korektno. Porotniki so toženca spoznali nekrivim, ker so pri glavni obravnavi zvedenci priznali, da je toženec slaboumen in vsled obilno povžite pijače bil še bolj zmešan in ni vedel kaj dela. Izvajanja interpelantov o pravni varnosti v Pragi so brez podlage; če bi se kje primerilo kaj, iz česar bi bilo moči sklepati, da porotniki ne sodijo pravično, storila bi vlada kaj vse to, kar ji dovoljuje zakon. — S tem odgovorom ministra moral se je Plener zadovoljiti; perfidna njegova interpelacija bila je samo udarec v vodo. Ko je še naučni minister baron Gautsch odgovoril na nekatere interpelacije, začelo se je čitanje na novo stavljenih interpelacij, potem pa je predlagal posl. dr. Lueger, naj se začne debata o vladnem pojasnilu gledé glasne molitve v ljudskih šolah Dunajskih, kar pa je zbornica odklonila. Posl. dr. Lang predlaga za imunitetni odsek, naj se dovoli sodno postopanje zoper poslanca Šupuka, čemur zbornica pritrdi.

V generalni debati o proračunu oglašil se prvi klerikalni poslanec Kaltenecker ter pravi, da bo glavni predmet njegovemu govoru šola. Šolarji, ki pridejo iz sedanje šole, ne znajo niti pisati niti čitati. Štajerski učitelji pripravljajo spis, kateremu je namen, oživiti ginevajoči patrijotizem. Tako imenovane polkovne pripovedke zbrale se bodo in razširjale v popularno pisanih knjigah, da se bo mladina navduševala za junaške čine vojakov. To je potrebno, ker se socijalizem tudi v vojski nevarno razširja. Kako naj vojak ceni prisego, če misli: Ako hočem verjeti, da je Bog, potem je; ako nečem verjeti, ga pa ni. Ali so otroci v verskem oziru trdni, za to se naša šolska oblastva ne brigajo nič. Avstrijski katoliki morajo molčati kakor psi. Govornik upa, da bodo viteški Poljaki, ki so že jedenkrat rešili Avstrijo v veliki nevarnosti, pomagali v boju za versko šolo. Celó preveseli Dunaj vzdramil se je zadnji čas in rešil svoje, nesramno teptano pravo.

Posl. dr. Fanderlik, moravski Staročeh, pravi, da je njegovemu govoru namen, pojasniti razmerje mej vlado in moravskimi Staročehi. Pri pregledovanju proračuna je videti, da ne žanjejo tisti, kateri so sejali. Ugodni budget omogočil je finančnemu ministru, lotiti se regulacije valute in davčne reforme. To je rezultat delovanja prejšnje parlamentarne večine. Temu delovanju upirala se je samo gospodstvaželjna levica. Železni obroč je sedaj strt in levica ima na vlado mnogo upliva. Moč te stranke je velika. Z mnogih strani se nam priporoča, naj začnemo principijelno opozicijo zoper vlado, a to bi bilo le nasprotnikom v korist. Jedino sredstvo, zmanjšati veljavo levice, je obnovev desnice. Grof Taaffe moral bi sam na to misliti, a mestu tega slabí stranke bivše desnice. Za češki narod je največje važnosti, da ima v ministerstvu svojega zastopnika. Nemci imajo ministra-rojaka, čeprav je velik del nemškega naroda v opoziciji proti vladi. Ker so vsled odstopa barona Pražaka garancije izdatno zmanjšane, izjavlja govornik, da bodo odslej oni in somišljeniki njegovi vse vladne predloge presojali ne samo s stvarnega, ampak tudi s političnega stališča. Le s tem pridržkom glasovali bodo za to, da se začne špeciálna debata.

Časih so nam volilci naudušeno pritrjali, če smo tako glasovali. Naudušenost je izginila, nadeje ostale so neizpolnjene, največji naši nasprotniki dobili so nevaren upliv na vlado. V takih razmerah moram z obžalovanjem konstatirati, da t o g l a s o v a n j e n i i z r a z z a u p a n j a. (Živo pritrjevanje mej somišljeniki.)

Posl. dr. Tuček, moravski Mladočeh, pojašnjuje, kako intenzivno in dosledno germanizuje vlada Moravo. Češki narod gleda na vlado z največjo nezaupnostjo. V moravskem deželnem zboru je najbolje videti, kako nasprotna je vlada Čehom. Dokler nima v tem zboru češki narod naravne večine, ni moči verjeti, da mu je vlada naklonjena. V moravskem deželnem zboru imajo odločilno moč vsaki vladi poslušni veleposestniki, tisti, ki so ustavovercem služili trinajst let. Nezaupnost do vlade je torej utemeljena. Nemci na Moravi uživajo vladno podporo tudi v pozicijah, do katerih nimajo nikake pravice in to na troške češkega naroda. Govornik obljubi, da bode natančno dokazal, kako vlada v šoli in v uradu in v vsem javnem življenju postopa zoper Čehe, prav kakor mačeha, ter odpira „skaljenemu nemštvu“ vrata na stežaj. Vlada se ni samo pridružila sovražnikom naroda češkega, postavila se jim je na čelo in prevzela vodstvo, kar je vidno že iz tega, da ni dala baronu Pražaku naslednika. Govornik izjavil je končno, da stoji na stališči državnega prava češkega in da se bodo češki Moravani zanje vedno in z vso odločnostjo borili, dokler je ne dosežejo. (Demonstrativno ploskanje; Mladočehi kličejo živahno: Vyborně.)

Posl. dr. Ferjančič obžaluje neprijazno postopanje vlade zoper slovenski narod. Narod ima vse, kar je dosedaj dosegel in kar je storil za napredek, samo sebi zahvaliti, vlada ga ni podpirala, narobe, še ovirala ga je. Govornik razpravlja obširno o premembah pri deželni vladi na Kranjskem. Prejšnji deželni predsednik ni podpiral narodnega napredovanja, on se samo naravnemu razvoju ni upiral. Popolne premembe političnega položaja na Kranjskem tudi Winklerjev naslednik ne bo proizročil, ker za to nima dovolj moči. Želeti pa je, da bi ne porabljal svojega upliva Slovincem v škodo, ampak po vzgledu svojega prednika deloval jednako pravično Slovincem in Nemcem. Pri oblast-

LISTEK.

„Debut baronese W...ove.“

(Izvirna novelica. Spisal Ivan.)

Ni še prav dolgo temu, kar so lepili nekega jutra po širni rezidenci velike plakate. Ljudje, seveda boljši krogi, so kar postajali in glasno čitali 3. točko vsporeda: „Debut baronese E. W...ove.“

„Kaj, baronesa W. v cirkusu?!“

„Ni mogoče!“

„Tu stoji tiskana s polnim imenom!“

„Ali jo poznate?“

„Seveda!“

„Kaj jo je neki dovedlo do tega koraka?“ vprašal je nekdo v ozadju.

„Ali ni bila zaročena z grofom — eh, eh, kako se že imenuje? — z grofom, eh...“ trdil se je kavalir ter tlačil monokel pod osivele obrvi desnega očesa.

„Morda, znano mi ni,“ dodal je hladno tretji.

Ta prizor se je ponavljal tisti dan še šestokrat.

„Kaj jo je neki dovedlo do tega koraka?“

Brezsapno, bledega obraza prihitela je baronesa W. po stopnicah rodbiuske palače ter ustopila v salon.

„Kje je mamá?“

Služkinja se dela, kot bi ne bila čula tega vprašanja ter hoče še nadalje brisati prah raz klavir, na katerem ga seveda niti trohice ni bilo.

„Kje je mama, vprašam, govori!“

„Kje so milostna gospa baronica? Kje? Odpeljali so se v pohode!“

„Nesramna predrznica ti!“ vskrikne mlada dama, „mamá je doma in imá pohode. Kaj ne, nekaj srebrnjakov zavezalo ti je jezik, zaprlo ti oči in ušesa, da ne vidiš in ne slišiš ničesar!“

Rekši skoči proti budoirju baronice, a vrata so zaklenjena znotraj.

Bliskoma pa je bila baronesa na koridoru pred vrati vodečimi z druge strani v budoir. Tudi ta so zaklenjena. A v tem trenutku zaškriplje ključ in mej vrati se prikaže baronica W. Baronesa je dobro zapazila, da je mlada in krasna njena mačeha potisnila nekoga nazaj v sobo.

„Ah, ali si že nazaj? menila sem —“ in hitela je naproti, hoteč jo odvesti zlahka v salon —

„menila sem, da te celo dopoldne ne bo domov. Ali kaj ti pa je? Ti si blede, takó razburjena? Kaj se ti je pripetilo, govori! morda si —“

V tem pride grof Z. iz salona na koridor.

„Glej, Evelina, hotela sem ti takoj povedati, tvoj ženin te je hotel posetiti —“

Tedaj pa je odlegla baronesi togota in jezik se ji je razvozljaj.

„Mene? mamá, mene?!“ vskriknila je.

„Seveda, Evelina, koga družega neki?“

„Draga moja, menil sem, da danes, ko takó dežuje zunaj, ne boš šla k jahalnemu učitelju in sem — in —“ jecljal je grof Z. hoteč poljubiti baronesi roko.

„Proč od mene! ne dotaknite se me!“ dé blede baronesa uprši desnico z bičem ob bok ter stopi z levo nogo nekoliko naprej.

„Ha, ha! gospod grof, ljubezen do mene vam je bila le krinka, pod katero ste skrivali podlo ljubovanje — vi ljubite — ženo mojega očeta!“

„Ali Evelina! kaj govoriš?“ vikne prestrašena baronica — in njeno prej rudeče lice je obledelo — „za Boga!“

„Ni se vama treba opravičevati, opažavala sem

